

FÖRORENADE OMRÅDEN MILJÖTEKNISKA MARKUNDERSÖKNINGAR

Områden som påverkats av industriell verksamhet, eller som i Sala gruvverksamheten, kan vara förorenade på ett sådant sätt att de medför risker för människors hälsa eller miljön. Föroreningar kan finnas såväl i mark, vatten och byggnader. Dessa områden kan behöva undersökas för att veta föroreningens omfattning och vilka risker föroreningen medför. Undersökningar sker ofta i samband med företagsköp, fastighetsöverlåtelse, rivning av byggnader eller i samband med att en verksamhet upphör. Krav på undersökningar kan även ställas av tillsynsmyndigheten.

Ansvar för att genomföra och bekosta undersökningar åligger i första hand den eller de som orsakat föroreningarna. Finns ingen ansvarig verksamhetsutövare så kan fastighetsägaren eller den som vill vidta åtgärder (till exempel exploatera) på ett område bli ansvarig för att undersökningar genomförs. Ansvar och andra regler kring föroreningsskadade områden regleras i miljöbalkens 10:e kapitel.

Orienterande undersökning

Undersökningarna inleds med en orienterad undersökning för att kartlägga förutsättningarna utifrån områdets och verksamhetens historik. Detta sker i första hand genom arkivstudier och intervjuer. Undersökningen bör resultera i kunskap om vilka föroreningar som kan förväntas, misstänkta punktkällor och diffusa föroreningar samt om det finns deponier eller utfyllnader på området. Även en områdesbeskrivning där skyddsobjekt i området identifieras bör dokumenteras i detta skede.

Översiktlig miljöteknisk markundersökning

Utifrån den orienterande studien så görs en översiktlig miljöteknisk markundersökning. Antalet provpunkter för jord och vatten varierar med områdets storlek och förväntad föroreningssituation. Råder osäkerhet över vilken typ av föroreningar som kan finnas bör analyser ske för ett brett spektrum av ämnen.

Innan provtagning påbörjas bör samråd ske med miljöenheten för att diskutera antal prover i jord och vatten samt vilka analysparametrar som bör finnas med. Förutom provtagning är det viktigt att i fält dokumentera jordlagerföljd, observerade avvikande/färgade massor, slagg, fyllnadsmaterial, lukter etc. Detta är värdefullt vid eventuella åtgärder av fastigheten.

Sammanställning och utvärdering av undersökningarna

I de flesta fall sammanställs en rapport där uppgifter och resultat från både den orienterade och den översiktliga markundersökningen ingår. Syftet och målet med undersökningen skall vara tydligt. Administrativa uppgifter kring beställare, konsult, entreprenörer samt organisationsnummer, fastighetsbeteckning och fastighetsadress skall finnas med.

Provtagningspunkter, provtagningsresultat och andra iakttagelser i fält ska redovisas. I rapporten bör också beskrivning av hur kvalitetssäkring skett och en bedömning av resultatets osäkerhet. Bedömning bör göras om Naturvårdsverkets generella riktvärden är tillämpliga eller om platsspecifika riktvärden bör tas fram. Slutligen bör rapporten innehålla rekommendationer om det finns behov av kompletterande undersökningar, riskbedömning eller efterbehandlingsåtgärder

Tänk på att

- Miljöenheten ska omedelbart underrättas om markförorening påträffas. Detta gäller även i de fall fastigheten tidigare ansetts vara förorenad.
- Tidigt ta kontakt med miljöenheten Sala-Heby för samråd inför undersökningen, det underlättar ärendegången. Se till att kvalitetssäkrade rutiner och ackrediterade laboratorier används liksom standardiserade metoder för provtagning och provhantering används vid undersökningen.
- Utvärdering av resultaten från en översiktlig markundersökning kan leda till att en fördjupad markundersökning anses vara nödvändig för att ringa in föroreningen och för att ta fram åtgärdsalternativ.
- Efterbehandlingsåtgärder får inte påbörjas utan att anmälan först görs till miljöenheten. Anmälan ska ske i god tid (minst 6 veckor) före arbetet påbörjas.

Rev 2015-01-29